

EUROPOS SAJUNGA

EUROPOS PARLAMENTAS

TARYBA

**Briuselis, 2021 m. balandžio 28 d.
(OR. en)**

**2018/0208(COD)
LEX 2081**

PE-CONS 24/21

**JAI 405
INF 99
CADREFIN 183
FREMP 97
COPEN 182
DROIPEN 75
JUSTCIV 68
CODEC 551**

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS, KURIUO NUSTATOMA
TEISINGUMO PROGRAMA IR PANAIKINAMAS REGLAMENTAS (ES) NR. 1382/2013**

**EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS
REGLAMENTAS (ES) 2021/...**

2021 m. balandžio 28 d.

**kuriuo nustatoma Teisingumo programa ir
panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1382/2013**

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 81 straipsnio 1 ir 2 dalis ir 82 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,

pasikonsultavę su Regionų komitetu,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros²,

¹ OL C 62, 2019 2 15, p. 178.

² 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2021 m. balandžio 19 d. Tarybos pozicija, priimta per pirmąjį svarstymą (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje). ... m. ... d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

kadangi:

- (1) vadovaujantis Europos Sąjungos sutarties (toliau – ES sutartis) 2 straipsniu, Sąjunga yra grindžiama šiomis vertybėmis: pagarba žmogaus orumui, laisve, demokratija, lygybe, teisine valstybe ir pagarba žmogaus teisėms, įskaitant mažumoms priklausančių asmenų teises. Tos vertybės yra bendros valstybėms narėms, gyvenančioms visuomenėje, kurioje vyrauja pliuralizmas, nediskriminavimas, tolerancija, teisingumas, solidarumas ir moterų bei vyrų lygybė. ES sutarties 3 straipsnyje taip pat nustatyta, kad Sąjungos tikslas – skatinti taiką, savo vertybes ir savo tautų gerovę ir kad, be kita ko, ji gerbia turtingą savo kultūros ir kalbų įvairovę bei užtikrina, kad Europos kultūros paveldas būtų saugomas ir turtinamas. Tos vertybės dar kartą patvirtintos ir išreikštos per teises, laisves ir principus, įtvirtintus Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje (toliau – Chartija);

(2) svarbu, kad tos teisės ir vertybės būtų toliau aktyviai puoselėjamos, saugomos, skatinamos ir įgyvendinamos, jomis dalytusi piliečiai ir tautos ir jos būtų Sąjungos projekto pagrindas, nes menkesnė tų teisių ir vertybių apsauga kurioje nors valstybėje narėje gali turėti žalingą poveikį visai Sąjungai. Todėl Sąjungos bendrajame biudžete turėtų būti įtraukta Teisingumo, teisių ir vertybių fondui skirta eilutė, apimanti Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programą, nustatytą Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2021/...¹⁺, ir Teisingumo programą. Dabar, kai Europos visuomenėms kyla ekstremizmo, radikalizmo ir susiskaldymo pavojus ir vis mažėja erdvės nepriklausomai pilietinei visuomenei, kaip niekada svarbu skatinti, stiprinti ir ginti teisingumą, teises ir Sąjungos vertybes: žmogaus orumą, laisvę, demokratiją, lygybę, teisinę valstybę ir pagarbą žmogaus teisėms. Tai turės didelį tiesioginį poveikį politiniam, socialiniam, kultūriniam ir ekonominiam gyvenimui Sąjungoje. Naujojo Teisingumo, teisių ir vertybių fondo dalimi esančia Teisingumo programa (toliau – Programa), laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1382/2013² nustatytos 2014–2020 m. Teisingumo programos, bus toliau remiamas tolesnis Sąjungos teisingumo erdvės kūrimas remiantis teisinės valstybės principu, teisminių institucijų nepriklausomumu ir nešališkumu, abipusiu pripažinimu ir tarpusavio pasitikėjimu, teise kreiptis į teismą ir tarpvalstybiniu bendradarbiavimu. Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programoje bus sujungtos 2014–2020 m. Teisių, lygybės ir pilietiškumo programa, nustatyta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1381/2013³, ir programa „Europa piliečiams“, nustatyta Tarybos reglamentu (ES) Nr. 390/2014⁴;

¹ ... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2021/..., kuriuo nustatoma Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programa ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1381/2013 ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 390/2014 (OL L ...).

⁺ OL: įrašyti tekste dokumente ST 6833/2020 (2018/0207 (COD)) esančio reglamento numerį, o išnašoje – to reglamento priėmimo datą, numerį ir OL nuorodą.

² 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1382/2013, kuriuo nustatoma Teisingumo programa 2014–2020 m. laikotarpiu (OL L 354, 2013 12 28, p. 73).

³ 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1381/2013, kuriuo nustatoma Teisių, lygybės ir pilietiškumo programa 2014–2020 m. laikotarpiu (OL L 354, 2013 12 28, p. 62).

⁴ 2014 m. balandžio 14 d. Tarybos reglamentas (ES) Nr. 390/2014, kuriuo nustatoma 2014–2020 m. laikotarpio programa „Europa piliečiams“ (OL L 115, 2014 4 17, p. 3).

- (3) siekiant suderinti Programos trukmę su Tarybos reglamente (ES, Euratomas) 2020/2093¹ nustatytos daugiameetės finansinės programos trukme, Programa turėtų būti nustatyta septynerių metų laikotarpiui;
- (4) Teisingumo, teisių ir vertybių fondas ir jo dvi pagrindinės finansavimo programos pagrindinį dėmesį skirs asmenims ir subjektams, kurie padeda užtikrinti mūsų bendrą Sąjungos vertybių, teisių, lygybės ir turtingos įvairovės gyvybingumą. Pagrindinis tikslas – puoselėti ir palaikyti teisėmis grindžiamą, lygią, atvirą, pliuralistinę, įtraukią ir demokratinę visuomenę. Tai, be kita ko, apima dinamišką ir įgalintą pilietinę visuomenę kaip itin svarbią suinteresuotąją šalį, skatinančią žmonių demokratinį, pilietinį ir socialinį dalyvavimą bei puoselėjančią turtingą Europos visuomenės įvairovę, grindžiamą mūsų bendromis vertybėmis, istorija ir atmintimi. ES sutarties 11 straipsnyje reikalaujama, kad Sąjungos institucijos palaikytų atvirą, skaidrų ir nuolatinį dialogą su pilietine visuomene ir atitinkamomis priemonėmis suteiktų piliečiams ir atstovaujamosioms asociacijoms galimybę skelbti nuomones apie visas Sąjungos veiklos sritis ir viešai jomis keistis;

¹ 2020 m. gruodžio 17 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2093, kuriuo nustatoma 2021–2027 m. daugiameetė finansinė programa (OL L 433I, 2020 12 22, p. 11).

- (5) Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) nustatyta, kad sukuriama laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė, kurioje gerbiamos pagrindinės teisės bei skirtingos valstybių narių teisinės sistemos ir tradicijos. Teisinės valstybės principo, pagrindinių teisių ir demokratijos Sąjungoje paisymas ir skatinimas yra būtinos visų Sutartyse įtvirtintų teisių ir pareigų vykdymo, taip pat žmonių pasitikėjimo Sąjunga užtikrinimo sąlygos. Tai, kaip teisinės valstybės principas įgyvendinamas valstybėse narėse, atlieka esminį vaidmenį užtikrinant valstybių narių ir jų teisinių sistemų tarpusavio pasitikėjimą. Tuo tikslu Sąjunga turėtų patvirtinti priemones, kad plėtotų teisminį bendradarbiavimą civilinėse ir baudžiamosiose bylose. Toliau kuriant Europos teisingumo erdvę visais lygmenimis turėtų būti užtikrinta ir puoselėjama pagarba pagrindinėms teisėms ir bendriesiems principams ir vertybėms, pavyzdžiui, draudimui diskriminuoti ir taikyti nevienodą požiūrį remiantis bet kuriuo iš Chartijos 21 straipsnyje išvardytų pagrindų, solidarumui, visiems veiksmingai teisei kreiptis į teismą, teisinės valstybės principui, demokratijai ir tinkamai veikiančiai teismų sistemai;

- (6) finansavimas turėtų išlikti viena iš svarbių priemonių siekiant sėkmingai įgyvendinti Sutartyse nustatytus plataus užmojo tikslus. Jie turėtų būti pasiekti, be kita ko, sukuriant lanksčią ir veiksmingą Teisingumo programą, kuri turėtų palengvinti tų tikslų planavimą ir įgyvendinimą. Programa turėtų būti įgyvendinama naudotojui palankiu būdu, pavyzdžiui, taikant naudotojams palankią paraiškų teikimo ir ataskaitų teikimo tvarką) ir ja turėtų būti siekiama užtikrinti subalansuotą geografinę aprėptį. Ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas Programos prieinamumui visų rūšių paramos gavėjams. Programos finansiniame pakete turėtų būti išlaikytas tam tikras lankstumas skirstant lėšas konkrečioms tikslams. Lankstumo marža pirmiausia turėtų būti skiriama veiksams, kuriais remiamas teisinės valstybės skatinimas;

- (7) siekdama palaipsniui sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo visiems erdvę, Sąjunga turi patvirtinti priemones, susijusias su teisiniu bendradarbiavimu civilinėse ir baudžiamosiose bylose, grindžiamu nuosprendžių ir teismo sprendimų tarpusavio pripažinimo principu, kuris nuo 1999 m. spalio 15 ir 16 d. Tamperės Europos Vadovų Tarybos susitikimo yra kertinis teismo bendradarbiavimo Sąjungoje akmuo. Tarpusavio pripažinimo principas reikalauja, kad tarp valstybių narių būtų pasiektas aukštas tarpusavio pasitikėjimo lygis. Siekiant palengvinti tarpusavio pripažinimą ir skatinti tarpusavio pasitikėjimą, priimta valstybių narių įstatymų derinimo keliose srityse priemonių. Be to, gerai veikianti teisingumo erdvė, kurioje būtų panaikintos tarpvalstybinio teismo proceso ir teisės kreiptis į teismą sprendžiant tarpvalstybinius klausimus kliūtys, taip pat itin svarbi siekiant užtikrinti ekonomikos augimą ir tolesnę integraciją. Tuo pat metu, tinkamai veikianti Europos teisingumo erdvė, apimanti veiksmingas, nepriklausomas ir kokybiškas nacionalines teisės sistemas, bei didesnis tarpusavio pasitikėjimas yra būtini klestinčiai vidaus rinkai ir bendrų Sąjungos vertybių puoselėjimui;
- (8) teisę kreiptis į teismą turėtų sudaryti, visų pirma, teisė kreiptis į teismus, teisė naudotis alternatyviais ginčų sprendimo metodais, taip pat teisė kreiptis į valstybės tarnautojus, kurie teisės aktais yra įpareigoti teikti šalims nepriklausomas ir nešališkas teises konsultacijas;

- (9) visapusiškas teisinės valstybės principo laikymasis ir jo skatinimas yra labai svarbus siekiant užtikrinti tvirtą tarpusavio pasitikėjimą teisingumo ir vidaus reikalų srityje, visų pirma tarpusavio pripažinimu pagrįstą veiksmingą teisminį bendradarbiavimą civilinėse ir baudžiamosiose bylose. Teisinė valstybė yra viena iš ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtintų bendrų vertybių, o ES sutarties 19 straipsnio 1 dalyje ir Chartijos 47 straipsnyje numatytas veiksmingos teisminės gynybos principas yra konkreti teisinės valstybės išraiška. Teisinės valstybės skatinimas remiant pastangas didinti nacionalinių teisingumo sistemų nepriklausomumą, skaidrumą, atskaitomybę, kokybę ir veiksmingumą didina tarpusavio pasitikėjimą, kuris yra būtinas teisminiam bendradarbiavimui civilinėse ir baudžiamosiose bylose. Teismų nepriklausomumas ir nešališkumas yra viena iš esminių teisės į teisingą bylos nagrinėjimą dalių ir sudaro Europos vertybių apsaugos pagrindą. Be to, veiksmingos teisingumo sistemos su pagrįstais procesinių veiksmų terminais užtikrina teisinį tikrumą visoms suinteresuotoms šalims;

- (10) vadovaudamasi SESV 81 straipsnio 2 dalies h punktu ir 82 straipsnio 1 dalies c punktu, Sąjunga turi remti teisėjų ir teisminių institucijų darbuotojų mokymą kaip priemonę, kuria siekiama gerinti teisminį bendradarbiavimą civilinėse ir baudžiamosiose bylose, grindžiamą nuosprendžių ir teismo sprendimų tarpusavio pripažinimo principu. Teisingumo srities specialistų mokymo teikimas yra svarbi priemonė, padedanti plėtoti bendrą supratimą, kaip geriausia įgyvendinti ir puoselėti teisinę valstybę ir pagrindines teises. Ja prisidedama prie Europos teisingumo erdvės kūrimo, sukuriant bendrą valstybių narių teisingumo srities specialistų teisminę kultūrą. Labai svarbu užtikrinti, kad teisė Sąjungoje būtų taikoma nediskriminuojant, teisingai ir nuosekliai, o teisingumo srities specialistų tarpusavio pasitikėjimas ir supratimas tarpvalstybinėse bylose būtų abipusis. Pagal Programą remiama mokymo veikla turėtų būti grindžiama patikimu mokymo poreikių vertinimu, moderniausios mokymo metodikos taikymu, taip pat apimti skirtingų valstybių narių teisingumo srities specialistų tarpvalstybinio pobūdžio renginius, aktyvų mokymąsi bei tinklų kūrimo elementus ir būti tvari. Tokia veikla turėtų apimti mokymą teisinės terminologijos, civilinės ir baudžiamosios teisės, pagrindinių teisių, tarpusavio pripažinimo ir procesinių garantijų srityse. Tokia veikla taip pat turėtų apimti teisėjams, advokatams ir prokurorams skirtus mokymo kursus apie problemas ir kliūtis, su kuriomis susiduria dažnai diskriminaciją patiriantys arba pažeidžiamoje padėtyje esantys žmonės, kaip antai moterys, vaikai, mažumos, LGBTIQ asmenys, neįgalieji ir smurto dėl lyties, smurto šeimoje arba artimoje aplinkoje ir kitų formų tarpasmeninio smurto aukos. Tokie mokymo kursai turėtų būti rengiami tiesiogiai įtraukiant tokiems asmenims atstovaujančias arba juos remiančias organizacijas ir, kai įmanoma, tokiems asmenims dalyvaujant. Atsižvelgiant į tai, kad moterų aukščiausiose teisminių institucijų pareigybėse yra neproporcingai mažai, teisėjos, prokurorės ir kitos teisės specialistės turėtų būti skatinamos dalyvauti mokymo veikloje;

- (11) šiame reglamente sąvoka „teisėjai ir teisminių institucijų darbuotojai“ turėtų būti aiškinama plačiai, kad apimtų teisėjus, prokurorus, teismo ir prokuratūros darbuotojus, taip pat visus kitus teisingumo srities specialistus, susijusius su teisminėmis institucijomis ar kitaip dalyvaujančius vykdant teisingumą, neatsižvelgiant į jų nacionalinę apibrėžtį, teisinį statusą ar vidaus organizacinę struktūrą, pavyzdžiui, teisininkus, notarus, antstolius ar vykdymo užtikrinimo pareigūnus, nemokumo srities specialistus, tarpininkus, teismo vertėjus žodžiu ir raštu, teismo ekspertus, kalėjimų darbuotojus ir probacijos pareigūnus;
- (12) teisminės srities mokymo veikloje gali dalyvauti įvairūs subjektai, pavyzdžiui, valstybių narių teisinės, teisminės ir administracinės institucijos, akademinės įstaigos, nacionalinės įstaigos, atsakingos už teisėjų mokymą, Europos lygio mokymo organizacijos ar tinklai arba Sąjungos teisės teismų koordinatorių tinklai. Įstaigos ir subjektai, užtikrinantys bendrą Europos interesą teisėjų ir teisminių institucijų darbuotojų mokymo srityje, pavyzdžiui, Europos teisėjų mokymo tinklas (ETMT), Europos teisės akademija (ERA), Europos teismų tarybų tinklas, Europos Sąjungos valstybių tarybų ir aukščiausiųjų administracinių teismų asociacija, Europos Sąjungos aukščiausiųjų teismų pirmininkų tinklas (EUSJC) ir Europos viešojo administravimo institutas (EIPA), toliau atlieka savo vaidmenį propaguojant išties Europos masto mokymo programas teisėjams ir teisminių institucijų darbuotojams, ir todėl tokioms įstaigoms ar subjektams galėtų būtų teikiama atitinkama finansinė parama laikantis Komisijos pagal šį reglamentą priimamose darbo programose nustatytų procedūrų ir kriterijų;

- (13) pagal Programą turėtų būti remiama ETMT, kuris yra svarbus teisėjų mokymo subjektas, metinė darbo programa. ETMT padėtis yra išskirtinė, nes tai vienintelis Sąjungos lygmens tinklas, vienijantis valstybių narių teisėjų mokymo įstaigas. Jis turi unikalią galimybę organizuoti visų valstybių narių naujų ir patyrusių teisėjų ir prokurorų mainus ir koordinuoti nacionalinių teisėjų mokymo įstaigų darbą organizuojant mokymo veiklą Sąjungos teisės srityje ir skatinant gerą mokymo praktiką. ETMT taip pat ekonomiškai efektyviai užtikrina aukščiausios kokybės mokymo veiklą Sąjungos lygmeniu. Be to, jo veikloje stebėtojų teisėmis taip pat dalyvauja valstybių kandidačių teisėjų mokymo įstaigos. ETMT metinėje ataskaitoje turėtų būti pateikta informacija apie mokymą, suskirstyta, be kita ko, pagal darbuotojų kategorijas;

- (14) Programos priemonėmis turėtų būti remiamas tvirtesnis nuosprendžių ir teismo sprendimų civilinėse ir baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimas, valstybių narių tarpusavio pasitikėjimas ir būtinas teisės aktų derinimas siekiant palengvinti visų atitinkamų institucijų bendradarbiavimą, be kita ko, elektroninėmis priemonėmis. Programa taip pat turėtų būti remiama teismine asmenų teisių civilinėse ir komercinėse bylose apsauga. Be to, Programa turėtų paskatinti didesnę civilinės teisės konvergenciją, kuri padės pašalinti kliūtis geram ir veiksmingam teisminių ir neteisminių procedūrų veikimui, naudingam visoms civilinio ginčo šalims. Galiausiai, siekiant prisidėti prie veiksmingo Sąjungos teisės aktų dėl teismo bendradarbiavimo civilinėse bylose vykdymo užtikrinimo ir praktinio taikymo, Programa turėtų būti remiamas Tarybos sprendimu 2001/470/EB¹ įsteigto Europos teismo tinklo civilinėse ir komercinėse bylose veikimas. Baudžiamosiose bylose Programa turėtų padėti skatinti ir įgyvendinti nuosprendžių ir teismo sprendimų pripažinimo užtikrinimo visoje Sąjungoje taisykles ir tvarką. Ji turėtų sudaryti palankesnes sąlygas bendradarbiavimui ir padėti šalinti efektyvaus bendradarbiavimo ir tarpusavio pasitikėjimo kliūtis. Programa taip pat turėtų padėti veiksmingiau naudotis teise kreiptis į teismą, propaguojant ir remiant nusikaltimų aukų teises, taip pat procesines įtariamųjų ir kaltinamųjų teises baudžiamosiose bylose;

¹ 2001 m. gegužės 28 d. Tarybos sprendimas 2001/470/EB, sukuriantis Europos teismo tinklą civilinėse ir komercinėse bylose (OL L 174, 2001 6 27, p. 25).

- (15) pagal ES sutarties 3 straipsnį, Chartijos 24 straipsnį ir Jungtinių Tautų vaiko teisių konvenciją Programa turėtų remti vaiko teisių apsaugą ir turėtų integruoti vaiko teisių propagavimą įgyvendinant visus savo veiksmus. Šiuo tikslu ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas veiksams, kuriais siekiama apsaugoti vaiko teises civilinio ir baudžiamojo teisingumo kontekste, įskaitant vaikų, lydinčių sulaikytus tėvus, įkalintų tėvų vaikų ir vaikų, kurie baudžiamajame procese yra įtariamieji ar kaltinamieji, apsaugą;
- (16) 2014–2020 m. Teisingumo programa sudarė galimybę organizuoti mokymo veiklą Sąjungos teisės klausimais, visų pirma susijusią su Chartijos taikymo sritimi ir taikymu, skirtą teisėjams ir teisminių institucijų darbuotojams. Savo 2017 m. spalio 12 d. išvadose dėl Chartijos taikymo 2016 m. Taryba priminė, kad svarbu didinti informuotumą apie Chartijos taikymą, įskaitant politikos formuotojų, praktikuojančių teisininkų ir pačių teisių turėtojų informuotumą nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis. Todėl, siekiant nuosekliai integruoti pagrindines teises, būtina teikti finansinę paramą informuotumui didinti ir kitoms valdžios institucijoms nei teisminės institucijos ir praktikuojantys teisininkai;

- (17) pagal SESV 67 straipsnį Sąjunga sukuria laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę, kurioje gerbiamos pagrindinės teisės, o tai padeda užtikrinti nediskriminuojanti teisė visiems kreiptis į teismą. Siekiant sudaryti palankesnes sąlygas veiksmingai naudotis teise kreiptis į teismą ir skatinti tarpusavio pasitikėjimą, kuris yra būtinas geram laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės veikimui, būtina teikti finansinę paramą nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis ir kitų institucijų nei teisminės institucijos ir praktikuojantys teisininkai, taip pat pilietinės visuomenės organizacijų, padedančių siekti šių tikslų, veiklai. Visų pirma, parama turėtų būti teikiama veiksams, kuriais dažnai diskriminaciją patiriantiems arba pažeidžiamoje padėtyje esantiems asmenims sudaromos palankesnės sąlygos veiksmingai ir lygiomis teisėmis kreiptis į teismą. Svarbu remti pilietinės visuomenės organizacijų vykdomą rėmimo veiklą, pavyzdžiui, tinklų kūrimą, bylinėjimąsi, kampanijų rengimą, komunikaciją ir kita su priežiūra susijusią veiklą. Šiame kontekste svarbus vaidmuo tenka ir teisingumo srities specialistams, susijusiems su teisminėmis institucijomis ir dirbantiems pilietinės visuomenės organizacijoms;

(18) pagal SESV 8 ir 10 straipsnius, visa pagal Programą vykdoma veikla turėtų būti remiamas lyčių aspekto integravimas ir nediskriminavimo integravimas. Be to, Jungtinių Tautų neįgalųjų teisių konvencija patvirtinama teisė į visišką veiksnumą ir teisė kreiptis į teismą neįgaliesiems. Atliekant tarpinį ir galutinį Programos vertinimą turėtų būti įvertinamas poveikis lytims, kad būtų galima įvertinti, koku mastu ji prisideda prie lyčių lygybės, ir įvertinti, ar ji nedaro nenumatyto neigiamo poveikio lyčių lygybei, laikantis 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento, Europos Sąjungos Tarybos ir Europos Komisijos tarpinstitucinio susitarimo dėl biudžetinės drausmės, bendradarbiavimo biudžeto klausimais ir patikimo finansų valdymo, taip pat dėl naujų nuosavų išteklių, įskaitant veiksmų gaires dėl naujų nuosavų išteklių nustatymo¹ (toliau – 2020 m. gruodžio 16 d. Tarpinstitucinis susitarimas) 16 punkto. Atsižvelgiant į tai ir į skirtingą su konkrečiais Programos tikslais susijusios veiklos pobūdį ir mastą, bus svarbu, kad projektų vykdytojų surinkti pavieniai duomenys, kai tik įmanoma, būtų suskirstyti pagal lytį. Taip pat svarbu teikti informaciją pareiškėjams dėl dotacijų apie tai, kaip atsižvelgti į lyčių lygybę, įskaitant informaciją apie tai, kaip prireikus naudoti lyčių aspekto integravimo priemonės, tokias kaip biudžeto sudarymas atsižvelgiant į lyčių aspektą ir poveikio lytims vertinimas. Konsultuojantis su ekspertais ir suinteresuotaisiais subjektais reikėtų atsižvelgti į lyčių pusiausvyrą;

¹ OL L 433I, 2020 12 22, p. 28.

- (19) visoje Programos veikloje, kai tinkama, taip pat turėtų būti remiamos ir saugomos aukų teisės civilinėse ir baudžiamosiose bylose. Tuo tikslu ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas geresniam įvairių Sąjungos priemonių, skirtų aukų apsaugai, įgyvendinimui ir jų koordinavimui, taip pat veiksams, kurių tikslas – keistis geriausia patirtimi tarp teismų ir praktikuojančių teisininkų, dirbančių su smurto atvejais. Programa taip pat turėtų būti remiamas žinių apie kolektyvinio teisių gynimo priemonės ir tų priemonių naudojimo gerinimas;
- (20) veiksmams, kuriems taikoma Programa, turėtų būti prisidedama prie Europos teisingumo erdvės sukūrimo, teisinės sistemos nepriklausomumo ir veiksmingumo skatinimo, tarpvalstybinio bendradarbiavimo ir tinklų kūrimo stiprinimo, valstybių narių teisminių institucijų tarpusavio pasitikėjimo rėmimo ir prie to, kad būtų tinkamai, darniai ir nuosekliai taikoma Sąjungos teisė. Finansavimo veikla taip pat turėtų prisidėti prie bendro Sąjungos vertybių ir teisinės valstybės supratimo, geresnių žinių apie Sąjungos teisę ir politiką, padėti dalytis praktine patirtimi ir geriausia patirtimi naudojant visų susijusių suinteresuotųjų subjektų teismo bendradarbiavimo priemonės, taip pat padėti platinti ir skatinti sąveikius skaitmeninius sprendimus, prisidedančius prie sklandaus ir veiksmingo tarpvalstybinio bendradarbiavimo, ir ji turėtų suteikti tvirtą analitinį pagrindą Sąjungos teisės ir politikos formavimui, vykdymui, tinkamam supratimui ir įgyvendinimui remti. Sąjungos intervencija leidžia vykdyti šią veiklą nuosekliai visoje Sąjungoje ir prisideda prie masto ekonomijos. Be to, Sąjunga gali geriau nei pavienės valstybės narės spręsti tarpvalstybinio pobūdžio klausimus ir suteikti europinę platformą tarpusavio mokymuisi ir keitimuisi geriausia patirtimi;

- (21) Programa taip pat turėtų padėti stiprinti valstybių narių bendradarbiavimą visais atvejais, kai Sąjungos teisė turi išorės aspektą ir atsižvelgiant į išorės pasekmes, siekiant gerinti galimybes kreiptis į teismą ir sudaryti palankesnes sąlygas spręsti teismines ir procedūrinės problemas;
- (22) Komisija turėtų užtikrinti bendrą nuoseklumą, papildomumą ir sinergiją su Sąjungos įstaigų, biurų ir agentūrų, visų pirma, Europos Sąjungos bendradarbiavimo baudžiamosios teisenos srityje agentūros (Eurojusto), Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros (FRA), Europos Sąjungos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūros („eu-LISA“) ir Europos prokuratūros, darbu, ir turėtų atsižvelgti į kitų nacionalinių ir tarptautinių subjektų darbą srityse, kuriose taikoma Programa;

- (23) siekiant užtikrinti veiksmingą lėšų paskirstymą iš Sąjungos bendrojo biudžeto, būtina užtikrinti, kad visi pagal Programą vykdomi veiksmai turėtų pridėtinę Sąjungos vertę, papildytų valstybių narių vykdomus veiksmus ir derėtų su kitais Sąjungos veiksmiais. Turėtų būti siekiama nuoseklumo, papildomumo ir sinergijų finansavimo programų, kuriomis remiamos glaudžiai tarpusavyje susijusios politikos sritys, visų pirma Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programos, taip pat Bendrosios rinkos programos, nustatytos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) .../...¹⁺, programų sienų valdymo ir saugumo srityse, visų pirma Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, programų strateginės infrastruktūros srityje, visų pirma Skaitmeninės Europos programos, nustatytos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) .../...²⁺⁺, „Erasmus +“, nustatytos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) .../...³⁺⁺⁺, programos „Europos horizontas“, nustatytos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) .../...⁴⁺⁺⁺⁺, Pasirengimo narystei pagalbos priemonės ir LIFE programos, nustatytos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) .../...⁵⁺⁺⁺⁺⁺, atžvilgiu;

¹ ... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) .../..., kuriuo nustatoma vidaus rinkos, įmonių, įskaitant mažasias ir vidutines įmones, konkurencingumo, augalų, gyvūnų, maisto bei pašarų srities ir Europos statistikos programa (Bendrosios rinkos programa) ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 99/2013, (ES) Nr. 1287/2013, (ES) Nr. 254/2014 bei (ES) Nr. 652/2014 (OL L ...).

⁺ OL: prašom įrašyti tekste dokumente ST 14281/20 (2018/0231 (COD)) esančio reglamento numerį, o išnašoje – to reglamento priėmimo datą, numerį ir OL nuorodą.

² ... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) .../..., kuriuo nustatoma Skaitmeninės Europos programa ir panaikinamas Sprendimas (ES) 2015/2240 (OL L ...).

⁺⁺ OL: prašom įrašyti tekste dokumente ST 6789/20 (2018/0227 (COD)) esančio reglamento numerį, o išnašoje – to reglamento priėmimo datą, numerį ir OL nuorodą.

³ ... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) .../..., kuriuo sukuriama Sąjungos švietimo, mokymo, jaunimo ir sporto programa „Erasmus +“ ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1288/2013 (OL L ...).

⁺⁺⁺ OL: prašom tekste įrašyti dokumente ST 14148/20 (2018/0191 (COD)) esančio reglamento numerį, o išnašoje – to reglamento priėmimo datą, numerį ir OL nuorodą.

⁴ ... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) .../..., kuriuo sukuriama bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“, nustatomos su ja susijusios dalyvavimo ir sklaidos taisyklės ir panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1290/2013 ir (ES) Nr. 1291/2013 (OL L ...).

⁺⁺⁺⁺ OL: prašom įrašyti tekste dokumente ST 7064/20 (2018/0224 (COD)) esančio reglamento numerį, o išnašoje – to reglamento priėmimo datą, numerį ir OL nuorodą.

⁵ ... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) .../..., kuriuo nustatoma Aplinkos ir klimato politikos programa (LIFE) ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 1293/2013 (OL L ...).

⁺⁺⁺⁺⁺ OL: prašom tekste įrašyti dokumente ST 6077/20 (2018/0209 (COD)) esančio reglamento numerį, o išnašoje – to reglamento priėmimo datą, numerį ir OL nuorodą.

- (24) šiame reglamente nustatomas viso Programos laikotarpio finansinis paketas, kuris Europos Parlamentui ir Tarybai turi būti svarbiausias orientacinis dydis metinės biudžeto sudarymo procedūros metu, kaip tai suprantama pagal 2020 m. gruodžio 16 d. Tarpinstitucinio susitarimo 18 punktą;
- (25) pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046¹ (toliau – Finansinis reglamentas) 193 straipsnio 2 dalį dotacija gali būti skirta jau pradėtam įgyvendinti veiksmui, jei pareiškėjas gali įrodyti, kad veiksmą buvo būtina pradėti įgyvendinti prieš pasirašant susitarimą dėl dotacijos. Tačiau išlaidos, patirtos prieš pateikiant dotacijos paraišką, nėra tinkamos finansuoti, išskyrus tinkamai pagrįstus išimtinius atvejus. Siekiant išvengti bet kokio Sąjungos paramos sutrikdymo, kuris galėtų pakenkti Sąjungos interesams, turėtų būti galima nustatyti – ribotą laikotarpį 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos vykdymo pradžioje – kad išlaidos, patirtos dėl pagal šį reglamentą remiamų veiksmų, kurie jau yra pradėti vykdyti, būtų laikomos tinkamomis finansuoti nuo 2021 m. sausio 1 d., net jei tos išlaidos patirtos prieš pateikiant dotacijos paraišką;

¹ 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES, bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018 7 30, p. 1).

- (26) Programai taikomas Finansinis reglamentas. Finansiniame reglamente nustatytos Sąjungos biudžeto vykdymo taisyklės, įskaitant taisykles, susijusias su dotacijomis, apdovanojimais, viešaisiais pirkimais, netiesioginiu valdymu, finansinėmis priemonėmis, biudžeto garantijomis, finansine parama ir apmokėjimu išorės ekspertams;
- (27) finansavimo būdai ir įgyvendinimo metodai pagal šį reglamentą turėtų būti pasirenkami pagal tai, ar jais galima pasiekti konkrečius veiksmų tikslus ir užtikrinti rezultatus, atsižvelgiant visų pirma į kontrolės sąnaudas, administracinę naštą, atitinkamų suinteresuotųjų subjektų ir tikslinių paramos gavėjų gebėjimus ir tikėtiną reikalavimų nesilaikymo riziką. Be kita ko, reikėtų apsvarstyti galimybę naudoti fiksuotąsias sumas, fiksuotąsias normas ir vieneto įkainius, taip pat su išlaidomis nesusijusį finansavimą, kaip nurodyta Finansinio reglamento 125 straipsnio 1 dalyje;

(28) pagal Finansinį reglamentą, Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 883/2013¹, Tarybos reglamentus (EB, Euratomas) Nr. 2988/95², (Euratomas, EB) Nr. 2185/96³ ir (ES) 2017/1939⁴, Sąjungos finansiniai interesai turi būti apsaugoti proporcingomis priemonėmis, įskaitant priemones, susijusias su pažeidimų, įskaitant sukčiavimą, prevencija, nustatymu, ištaisymu ir tyrimu, prarastų, neteisingai išmokėtų ar neteisingai panaudotų lėšų susigrąžinimu ir, kai tinkama, administracinių nuobaudų skyrimu. Visų pirma vadovaujantis reglamentais (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 ir (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) turi įgaliojimus atlikti administracinius tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, siekdama nustatyti, ar nebūta Sąjungos finansiniams interesams kenkiančių sukčiavimo, korupcijos ar kitos neteisėtos veiklos atvejų. Pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 Europos prokuratūra turi įgaliojimus tirti Sąjungos finansiniams interesams kenkiančias nusikalstamas veikas, kaip numatyta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2017/1371⁵, ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už jas. Pagal Finansinį reglamentą bet kuris asmuo arba subjektas, gaunantis Sąjungos lėšas, turi visapusiškai bendradarbiauti Sąjungos finansinių interesų apsaugos klausimu, suteikti būtinas teises ir prieigą Komisijai, OLAF, Audito Rūmams ir kiek tai susiję su tvirtesniame bendradarbiavime pagal Reglamentą (ES) 2017/1939 dalyvaujančiomis valstybėmis narėmis, Europos prokuratūrai, ir užtikrinti, kad visos trečiosios šalys, dalyvaujančios įgyvendinant Sąjungos lėšas, suteiktų lygiavertes teises;

¹ 2013 m. rugsėjo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 883/2013 dėl Europos kovos su sukčiavimu tarnybos (OLAF) atliekamų tyrimų ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1073/1999 ir Tarybos reglamentas (Euratomas) Nr. 1074/1999 (OL L 248, 2013 9 18, p. 1).

² 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995 12 23, p. 1).

³ 1996 m. lapkričio 11 d. Tarybos reglamentas (Euratomas, EB) Nr. 2185/96 dėl Komisijos atliekamų patikrinimų ir inspektavimų vietoje siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus nuo sukčiavimo ir kitų pažeidimų (OL L 292, 1996 11 15, p. 2).

⁴ 2017 m. spalio 12 d. Tarybos reglamentas (ES) 2017/1939, kuriuo įgyvendinamas tvirtesnis bendradarbiavimas Europos prokuratūros įsteigimo srityje (OL L 283, 2017 10 31, p. 1).

⁵ 2017 m. liepos 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/1371 dėl kovos su Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiu sukčiavimu baudžiamosios teisės priemonėmis (OL L 198, 2017 7 28, p. 29).

- (29) trečiosios valstybės, kurios yra Europos ekonominės erdvės (EEE) narės, gali dalyvauti Sąjungos programose bendradarbiaudamos pagal Europos ekonominės erdvės susitarimą¹, kuriame numatyta, kad programos įgyvendinamos pagal tą susitarimą priimtu sprendimu. Trečiosios valstybės taip pat gali dalyvauti remiantis kitomis teisinėmis priemonėmis. Šiame reglamente turėtų būti numatyta konkreti nuostata, pagal kurią reikalaujama, kad trečiosios valstybės suteiktų būtinas teises ir prieigą, reikalingas atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui, OLAF ir Audito Rūmams, kad jie galėtų visapusiškai veikti pagal savo atitinkamą kompetenciją;
- (30) šiam reglamentui taikomos Europos Parlamento ir Tarybos pagal SESV 322 straipsnį priimtos horizontaliosios finansinės taisyklės. Tos taisyklės nustatytos Finansiniame reglamente ir jomis visų pirma nustatoma biudžeto sudarymo ir vykdymo pasitelkiant dotacijas, viešuosius pirkimus, apdovanojimus ir netiesioginį vykdymą tvarka ir numatoma finansų pareigūnų atsakomybės kontrolė. Taisyklės, priimtos remiantis SESV 322 straipsniu, taip pat apima bendrą Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimą;
- (31) remiantis Tarybos sprendimu 2013/755/ES², asmenys bei atitinkamos viešosios ir (arba) privačios įstaigos ir institucijos užjūrio šalyse ir teritorijose atitinka reikalavimus gauti finansavimą laikantis Programos taisyklių ir tikslų bei galimų priemonių, taikytinų valstybei narei, su kuria atitinkama užjūrio šalis ar teritorija yra susijusi;

¹ OL L 1, 1994 1 3, p. 3.

² 2013 m. lapkričio 25 d. Tarybos sprendimas 2013/755/ES dėl užjūrio šalių bei teritorijų ir Europos Sąjungos asociacijos (Užjūrio asociacijos sprendimas) (OL L 344, 2013 12 19, p. 1).

- (32) atsižvelgiant į kovos su klimato kaita svarbą ir laikantis Sąjungos įsipareigojimų įgyvendinti Paryžiaus susitarimą, priimtą pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją, ir Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslus, Programa numatoma prisidėti prie klimato politikos aspekto integravimo ir bendrojo tikslo – 30 % Sąjungos biudžeto išlaidų skirti klimato srities tikslams įgyvendinti siekimo, taip pat pasiekti plataus užmojo tikslą: 2024 m. – 7,5 % Sąjungos biudžeto išlaidų, o 2026 m. ir 2027 m. – 10 % biudžeto išlaidų skirti biologinės įvairovės tikslams, kartu atsižvelgiant į esamą klimato ir biologinės įvairovės tikslų dubliavimąsi. Programa turėtų būti remiama veikla, kuria laikomasi Sąjungos klimato ir aplinkos apsaugos standartų bei prioritetų, taip pat žalos nedarymo principo pagal Europos žaliąjį kursą. Atitinkami veiksmai turėtų būti nustatyti Programos rengimo ir įgyvendinimo metu, o atliekant atitinkamus vertinimus ir peržiūros procedūras jie turėtų būti pakartotinai įvertinti;
- (33) remiantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstitucinio susitarimo dėl geresnės teisėkūros¹ 22 ir 23 punktais, Programa turėtų būti vertinama remiantis informacija, surinkta taikant konkrečius stebėsenos reikalavimus, kartu vengiant administracinės naštos, tenkančios visų pirma valstybėms narėms, ir pernelyg didelio reguliavimo. Tie reikalavimai, kai tinkama, turėtų apimti išmatuojamus rodiklius, kuriais remiantis būtų vertinamas Programos poveikis vietoje. Komisija, naudodamasi esamais ataskaitų teikimo mechanizmais, visų pirma ES teisingumo rezultatų suvestine, turėtų kasmet informuoti Europos Parlamentą ir Tarybą apie Programos įgyvendinimo rezultatus;

¹ OL L 123, 2016 5 12, p. 1.

- (34) siekiant užtikrinti veiksmingą Programos pažangos siekiant jos tikslų vertinimą, pagal SESV 290 straipsnį Komisijai turėtų būti deleguoti įgaliojimai priimti su aktais dėl 13 ir 15 straipsniuose bei II priede išdėstytų rodiklių. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;
- (35) siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011¹;

¹ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

- (36) kadangi šio reglamento tikslų, t. y. prisidėti prie Europos teisingumo erdvės, grindžiamos teisinės valstybės principu, tarpusavio pripažinimu ir tarpusavio pasitikėjimu, tolesnio plėtojimo, visų pirma skatinant teisminį bendradarbiavimą civilinėse ir baudžiamosiose bylose, valstybės narės negali deramai pasiekti, o dėl veiksmo masto arba poveikio tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi ES sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;
- (37) todėl Reglamentas (ES) Nr. 1382/2013 turėtų būti panaikintas;
- (38) siekiant užtikrinti paramos teikimo atitinkamoje politikos srityje tęstinumą ir sudaryti sąlygas pradėti įgyvendinti Programą nuo 2021–2027 m. daugiametės finansinės programos vykdymo pradžios, šis reglamentas turėtų įsigalioti skubos tvarka ir turėtų būti taikomas atgaline data nuo 2021 m. sausio 1 d.;

- (39) pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;
- (40) pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 1 ir 2 straipsnius ir 4a straipsnio 1 dalį ir nedarant poveikio to protokolo 4 straipsniui, Airija nedalyvauja priimant šį reglamentą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

I skyrius

Bendrosios nuostatos

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatoma Teisingumo programa (toliau – Programa) 2021–2027 m. daugiamečių finansinės programos laikotarpiui, kaip nustatyta Reglamente (ES, Euratomas) 2020/2093.

Jame nustatomi Programos tikslai, 2021–2027 m. biudžetas, Sąjungos finansavimo formos ir tokio finansavimo teikimo taisyklės.

2 straipsnis

Termino apibrėžtis

Šiame reglamente, „teisėjai ir teisminių institucijų darbuotojai“ – teisėjai, prokurorai ir teismų bei prokuratūros darbuotojai, taip pat visi kiti su teisminėmis institucijomis susiję teisingumo srities specialistai.

3 straipsnis
Programos tikslai

1. Bendrasis Programos tikslas – prisidėti prie Europos teisingumo erdvės, grindžiamos teisinės valstybės principu, įskaitant teisminių institucijų nepriklausomumą ir nešališkumą, tarpusavio pripažinimu bei tarpusavio pasitikėjimu ir teisiniu bendradarbiavimu, tolesnio plėtojimo, tokiu būdu taip pat stiprinant demokratiją, teisinę valstybę ir pagrindinių teisių apsaugą.
2. Atsižvelgiant į 1 dalyje nustatytą bendrąjį tikslą, konkretūs Programos tikslai yra šie:
 - a) palengvinti ir remti teisminį bendradarbiavimą civilinėse ir baudžiamosiose bylose ir propaguoti teisinės valstybės principą ir teisminių institucijų nepriklausomumą ir nešališkumą, be kita ko, remiant pastangas didinti nacionalinių teisingumo sistemų veiksmingumą ir veiksmingą sprendimų vykdymą;
 - b) remti ir skatinti teisminės srities mokymą, siekiant puoselėti bendrą teisinę ir teisminę kultūrą bei teisinės valstybės principu grindžiamą kultūrą, taip pat remti ir skatinti nuoseklų ir veiksmingą Sąjungos teisinių priemonių, kurios aktualios Programos kontekste, įgyvendinimą;

- c) sudaryti palankesnes sąlygas visiems veiksmingai ir be diskriminacijos naudotis teise kreiptis į teismą ir užtikrinti veiksmingą teisių gynimą, be kita ko, elektroninėmis priemonėmis (naudojantis e. teisingumu), skatinant veiksmingas civilines ir baudžiamąsias procedūras, skatinant ir remiant visų nusikaltimų aukų teises, taip pat procesines įtariamųjų ir kaltinamųjų teises baudžiamosiose bylose.

4 straipsnis

Aspektų integravimas

Įgyvendinant visus Programos veiksmus, Programa siekiama skatinti lyčių lygybę, vaiko teises, be kita ko, laikantis vaiko interesus atitinkančio teisingumo principo, užtikrinant nukentėjusiųjų apsaugą ir veiksmingai taikant lygių teisių ir nediskriminavimo jokiais Chartijos 21 straipsnyje išvardytais pagrindais principą, kaip numatyta Chartijos 51 straipsnyje ir laikantis jame nustatytų ribų.

5 straipsnis

Biudžetas

1. Laikotarpiu nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2027 m. gruodžio 31 d. Programos veiklos įgyvendinimo finansinis paketas yra 305 000 000 EUR einamosiomis kainomis.
2. 1 dalyje nustatyta suma gali būti naudojama teikiant Programai įgyvendinti skirtą techninę ir administracinę pagalbą, pavyzdžiui, vykdant parengiamąją, stebėsenos, kontrolės, audito ir vertinimo veiklą, įskaitant institucines informacinių technologijų sistemas.

3. Remiantis Finansinio reglamento 193 straipsnio 2 dalies antros pastraipos a punktu ir atsižvelgiant į šio reglamento įsigaliojimą vėlesne data bei siekiant užtikrinti tęstinumą, ribotą laikotarpį išlaidos, patirtos dėl pagal šį reglamentą remiamų veiksmų, gali būti laikomos tinkamomis finansuoti nuo 2021 m. sausio 1 d., net jei tos išlaidos patirtos prieš pateikiant dotacijos paraišką.
4. Programos finansiniame pakete sumos kiekvienam konkrečiam tikslui paskirstomos pagal I priede nustatytas procentines dalis.
5. Taikant pasidalijamąjį valdymą valstybėms narėms skirti išteklių atitinkamos valstybės narės prašymu gali būti perkeltami Programai, laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatomos bendros Europos regioninės plėtros fondo, „Europos socialinio fondo +“, Sanglaudos fondo, Teisingos pertvarkos fondo ir Europos jūrų reikalų, žvejybos ir akvakultūros fondo nuostatos ir tų fondų bei Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo, Vidaus saugumo fondo bei Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonės finansinės taisyklės (toliau – Bendrųjų nuostatų 2021–2027 m. laikotarpiui reglamentas), 26 straipsnyje nustatytų sąlygų. Pagal pasidalijamojo valdymo principą valstybėms narėms skirti išteklių valstybių narių prašymu gali būti perskirti Programai. Komisija tvarko tuos išteklius tiesiogiai pagal Finansinio reglamento 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a punktą arba netiesiogiai pagal tos pastraipos c punktą. Tie išteklių panaudojami atitinkamos valstybės narės naudai.

6 straipsnis

Programos asocijuotosios trečiosios valstybės

Programoje gali dalyvauti šios trečiosios valstybės:

- a) Europos laisvosios prekybos asociacijos (ELPA) narės, kurios yra EEE narės, Europos ekonominės erdvės susitarime nustatytais sąlygomis;
- b) stojančiosios šalys, šalys kandidatės ir potencialios kandidatės pagal tų šalių dalyvavimo Sąjungos programose bendruosius principus ir bendrąsias sąlygas, nustatytus atitinkamuose bendruosiuose susitarimuose ir Asociacijos tarybos sprendimuose ar panašiuose susitarimuose, ir pagal Sąjungos bei tų valstybių susitarimuose nustatytas konkrečias sąlygas;
- c) Europos kaimynystės politikos šalys pagal tų šalių dalyvavimo Sąjungos programose bendruosius principus ir bendrąsias sąlygas, nustatytus atitinkamuose bendruosiuose susitarimuose ir Asociacijos tarybos sprendimuose ar panašiuose susitarimuose, ir pagal Sąjungos bei tų šalių susitarimuose nustatytas konkrečias sąlygas;

- d) kitos trečiosios valstybės pagal konkrečiame susitarime dėl trečiosios valstybės dalyvavimo bet kurioje Sąjungos programoje nustatytas sąlygas, jeigu tuo susitarimu:
- i) užtikrinama teisinga Sąjungos programose dalyvaujančios trečiosios valstybės įnašų ir gaunamos naudos pusiausvyra;
 - ii) nustatytos dalyvavimo programose sąlygos, įskaitant atskiroms programoms skirtų finansinių įnašų apskaičiavimą, ir tų programų administracinės išlaidos;
 - iii) trečiajai valstybei nesuteikiami sprendimų priėmimo įgaliojimai Sąjungos programos atžvilgiu;
 - iv) garantuojamos Sąjungos teisės užtikrinti patikimą finansų valdymą ir apsaugoti savo finansinius interesus.

Pirmos pastraipos d punkto ii papunktyje nurodyti įnašai yra asignuotosios pajamos pagal Finansinio reglamento 21 straipsnio 5 dalį.

7 straipsnis

Įgyvendinimas ir Sąjungos finansavimo formos

1. Programa įgyvendinama taikant tiesioginio valdymo principą, laikantis Finansinio reglamento, arba taikant netiesioginio valdymo, kurį vykdo to reglamento 62 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos c punkte nurodytos įstaigos, principą.
2. Pagal Programą gali būti teikiamas bet kurios Finansiniame reglamente nustatytos formos finansavimas.
3. Įnašai į savidraudos mechanizmą gali apimti riziką, susijusią su gavėjų mokėtinų lėšų susigrąžinimu, ir yra laikomi pakankama garantija pagal Finansinį reglamentą. Taikomos Reglamento (ES) .../...⁺ 37 straipsnio 7 dalyje nustatytos nuostatos.

⁺ OL: įrašyti tekste dokumente 7064/20 (2018/0224) esančio reglamento numerį.

8 straipsnis
Veiksmų rūšys

Pagal šį reglamentą gali būti finansuojami veiksmai, kuriais prisidedama prie konkretaus tikslo įgyvendinimo, kaip nustatyta 3 straipsnyje. Visų pirma, reikalavimus gauti finansavimą atitinka toliau išvardytos veiklos rūšys:

- a) informuotumo didinimas ir informacijos sklaida, siekiant pagerinti žinias apie Sąjungos politiką ir Sąjungos teisę, įskaitant materialinę ir procesinę teisę, teismo bendradarbiavimo priemones, aktualią Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką, taip pat lyginamąją teisę ir Europos bei tarptautinius standartus, įskaitant supratimą apie skirtingų teisės sričių tarpusavio sąveiką;
- b) tarpusavio mokymasis ir keitimasis gerąja patirtimi tarp suinteresuotųjų šalių, siekiant pagerinti žinias ir tarpusavio supratimą apie civilinę ir baudžiamąją teisę bei valstybių narių teises ir teismų sistemas, įskaitant teisinės valstybės principą ir teisę kreiptis į teismą, ir stiprinti tarpusavio pasitikėjimą;
- c) analizės ir stebėsenos veikla, siekiant pagerinti žinias ir supratimą apie kliūtis, galinčias trukdyti sklandžiam Europos teisingumo erdvės veikimui, ir pagerinti Sąjungos teisės ir įvairių sričių politikos įgyvendinimą valstybėse narėse, kaip antai veikla, apimanti: duomenų ir statistikos rinkimą; bendros metodikos ir, prireikus, rodiklių ar kriterijų rengimą; tyrimus, mokslinius tyrimus, analizę ir apklausas; vertinimus; poveikio vertinimą; ir vadovų, ataskaitų bei šviečiamosios medžiagos rengimą ir skelbimą;

- d) atitinkamų suinteresuotųjų subjektų mokymas, siekiant pagerinti žinias apie Sąjungos teisę ir Sąjungos politikos sritis, įskaitant, materialinę ir procesinę teisę, pagrindines teises, Sąjungos teismo bendradarbiavimo priemonių naudojimą, aktualią Europos Sąjungos Teisingumo Teismo praktiką, teisinę kalbą ir lyginamąją teisę;
- e) informacinių ir ryšių technologijų (IRT) ir e. teisingumo priemonių kūrimas ir priežiūra, atsižvelgiant į privatumą ir duomenų apsaugą, siekiant pagerinti teisminių sistemų veiksmingumą ir jų bendradarbiavimą IRT pagalba, įskaitant sistemų ir taikomųjų programų tarpvalstybinį sąveikumą;
- f) pagrindinių Europos lygmens tinklų ir Europos teisminių tinklų, įskaitant Sąjungos teisės aktais sukurtus tinklus, pajėgumų plėtojimas, siekiant užtikrinti veiksmingą Sąjungos teisės taikymą ir vykdymo užtikrinimą, skatinti ir toliau plėtoti Sąjungos teisę, vertybes, politikos tikslus ir strategijas Programos srityse;
- g) pilietinės visuomenės organizacijų ir ne pelno suinteresuotųjų subjektų, veikiančių Programos aprėpties srityse, rėmimas, siekiant didinti jų reagavimo ir propagavimo pajėgumus, taip pat užtikrinti visiems piliečiams tinkamas galimybes naudotis jų paslaugomis, konsultacine ir paramos veikla, tokiu būdu taip pat prisidedant prie demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių stiprinimo;
- h) žinių apie Programą, jos rezultatų sklaidos, perkeliavimo ir skaidrumo didinimas ir piliečių informavimo skatinimas, be kita ko, organizuojant suinteresuotųjų subjektų diskusijoms skirtus forumus.

II skyrius

Dotacijos

9 straipsnis

Dotacijos

1. Dotacijos pagal Programą skiriamos ir valdomos pagal Finansinio reglamento VIII antraštinę dalį.
2. Vertinimo komiteto nariais gali būti išorės ekspertai.

10 straipsnis

Kaupiamasis ir alternatyvusis finansavimas

1. Veiksmui, kuriam buvo skirtas įnašas pagal Programą, taip pat gali būti skiriamas įnašas pagal kitą Sąjungos programą, įskaitant fondus, kuriems taikomas pasidalijamasis valdymas, jei įnašais nedengiamos tos pačios išlaidos. Veiksmui skirtam atitinkamam įnašui taikomos atitinkamos Sąjungos programos taisyklės. Kaupiamasis finansavimas neviršija visų tinkamų finansuoti veiksmo išlaidų. Pagal skirtingas Sąjungos programas skiriama parama gali būti apskaičiuojama proporcingai pagal dokumentus, kuriais nustatomos paramos sąlygos.

2. Veiksmams, kuriems pagal Programą suteiktas pažangumo ženklas, galima gauti paramą iš Europos regioninės plėtros fondo arba „Europos socialinio fondo+“ pagal Bendrųjų nuostatų 2021–2027 m. laikotarpiui reglamento 73 straipsnio 4 dalį, jei jie atitinka visas šias sąlygas:
- a) jie buvo įvertinti pagal Programą paskelbto kvietimo teikti pasiūlymus kontekste;
 - b) jie atitinka minimaliuosius to kvietimo teikti pasiūlymus kokybės reikalavimus;
 - c) jie negali būti finansuojami pagal tą kvietimą teikti pasiūlymus dėl biudžeto apribojimų.

11 straipsnis

Reikalavimus atitinkantys subjektai

1. Be Finansinio reglamento 197 straipsnyje nustatytų kriterijų, taikomi šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatyti tinkamumo kriterijai.
2. Reikalavimus atitinka šie subjektai:
 - a) bet kuris teisės subjektas, įsisteigęs:
 - i) valstybėje narėje arba su ja susijusioje užjūrio šalyje ar teritorijoje;
 - ii) Programos asocijuotojoje trečiojoje valstybėje;
 - b) bet kuris teisės subjektas, įsteigtas pagal Sąjungos teisę, arba bet kuri tarptautinė organizacija.

3. Pagal Programą remiamos ETMT išlaidos, susijusios su jo nuolatine darbo programa, ir šiuo tikslu dotacijos veiklai skiriamos neskelbiant kvietimo teikti pasiūlymus pagal Finansinį reglamentą.

III skyrius

Programavimas, stebėseną, vertinimas ir kontrolė

12 straipsnis

Darbo programa

1. Programa įgyvendinama vykdant Finansinio reglamento 110 straipsnyje nurodytas darbo programas.
2. Komisija darbo programą priima įgyvendinimo aktu. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 18 straipsnyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

13 straipsnis

Stebėseną ir ataskaitų teikimas

Rodikliai, skirti Programos veiklos pažangos, padarytos siekiant 3 straipsnyje nustatytų bendrųjų ir konkrečių tikslų, ataskaitai pateikti, išdėstyti II priede.

Siekiant užtikrinti veiksmingą Programos veiklos įgyvendinimo pažangos, padarytos siekiant jos tikslų, įvertinimą, Komisijai pagal 15 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais iš dalies keičiamas II priedas, kiek tai susiję su rodikliais, kai tai laikoma reikalinga, ir kuriais šis reglamentas papildomas nuostatomis dėl stebėsenos ir vertinimo sistemos sukūrimo.

Atsiskaitymo už veiklos rezultatus sistema užtikrinama, kad Programos veiklos įgyvendinimo ir rezultatų stebėsenos duomenys būtų renkami ekonomiškai, efektyviai ir laiku.

Tuo tikslu Sąjungos lėšų gavėjams ir, kai tinkama, valstybėms narėms nustatomi proporcingi ataskaitų teikimo reikalavimai.

Komisija, naudodamasi esamais ataskaitų teikimo mechanizmais, visų pirma ES teisingumo rezultatų suvestine, kasmet informuoja Europos Parlamentą ir Tarybą apie Programos įgyvendinimo rezultatus. Visų pirma Komisija pateikia ataskaitą dėl kiekvienam konkrečiam tikslui skirtų lėšų panaudojimo. Savo ataskaitoje ji nurodo finansuotų veiksmų rūšis, įskaitant veiksmus, susijusius su lyčių lygybės skatinimu. Remdamasis ta ataskaita, Europos Parlamentas gali teikti rekomendacijas. Komisija deramai atsižvelgia į tas rekomendacijas.

14 straipsnis

Vertinimas

1. Programos vertinimai atliekami pakankamai iš anksto, kad jų rezultatus būtų galima panaudoti priimant sprendimus.

2. Komisija atlieka tarpinį Programos vertinimą, kai yra pakankamai informacijos apie Programos įgyvendinimą, bet praėjus ne daugiau kaip ketveriems metams nuo jos įgyvendinimo pradžios.
3. Komisija atlieka galutinį Programos vertinimą po jos įgyvendinimo pabaigos, bet praėjus ne daugiau kaip ketveriems metams po 1 straipsnyje nurodyto laikotarpio pabaigos.
4. Vertinimų išvadas ir savo pastabas Komisija pateikia Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui bei Regionų komitetui.

15 straipsnis

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.
2. 13 straipsnyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami iki 2027 m. gruodžio 31 d.
3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti 13 straipsnyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.
5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.
6. Pagal 13 straipsnį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

16 straipsnis

Sjungos finansinių interesų apsauga

Jei Programos veikloje pagal tarptautinį susitarimą priimto sprendimo arba kitos teisinės priemonės pagrindu dalyvauja trečioji valstybė, ji suteikia būtinas teises ir prieigą, reikalingas atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui, OLAF ir Audito Rūmams, kad jie galėtų visapusiškai veikti pagal savo atitinkamą kompetenciją. OLAF atveju tokios teisės apima teisę atlikti tyrimus, įskaitant patikrinimus ir inspektavimus vietoje, kaip numatyta Reglamente (ES, Euratomas) Nr. 883/2013.

IV skyrius

Pereinamojo laikotarpio ir baigiamosios nuostatos

17 straipsnis

Informavimas, komunikacija ir viešinimas

Sąjungos lėšų gavėjai nurodo tų lėšų kilmę ir užtikrina Sąjungos finansavimo matomumą, visų pirma viešindami veiksmus ir jų rezultatus, teikdami nuoseklią, veiksmingą ir proporcingą tikslią informaciją įvairiai auditorijai, įskaitant žiniasklaidą ir visuomenę.

Komisija vykdo informavimo ir komunikacijos veiksmus, susijusius su Programa, su remiantis ta Programa vykdytais veiksmais ir su gautais rezultatais.

Programai skirtais finansiniais ištekliais taip pat prisidedama prie institucinio informavimo apie Sąjungos politinius prioritetus tiek, kiek tie prioritetai yra susiję su 3 straipsnyje nurodytais tikslais.

18 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

19 straipsnis

Panaikinimas

Reglamentas (ES) Nr. 1382/2013 panaikinamas nuo 2021 m. sausio 1 d.

20 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

1. Šiuo reglamentu nedaroma poveikio pagal Reglamentą (ES) Nr. 1382/2013 pradėtų veiksmų tęsimui ar jų pakeitimui, ir tas reglamentas toliau taikomas tiems veiksams tol, kol jie užbaigiami.
2. Programos finansinio paketo lėšomis taip pat gali būti dengiamos techninės ir administracinės paramos išlaidos, būtinos siekiant užtikrinti perėjimą nuo priemonių, priimtų pagal Reglamentą (ES) Nr. 1382/2013, prie Programos.
3. Prireikus asignavimai gali būti įtraukti į Sąjungos biudžetą po 2027 m., siekiant padengti 5 straipsnio 2 dalyje numatytas išlaidas, kad būtų galima valdyti iki 2027 m. gruodžio 31 d. nebaigtus vykdyti veiksmus.

21 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dieną.

Jis taikomas nuo 2021 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu

Pirmininkas

Tarybos vardu

Pirmininkas

I PRIEDAS

Programos finansiniame pakete lėšos kiekvienam konkrečiam tikslui paskirstomos taip:

- a) 27 % – 3 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytam konkrečiam tikslui;
 - b) 36 % – 3 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytam konkrečiam tikslui;
 - c) 27 % – 3 straipsnio 2 dalies c punkte nurodytam konkrečiam tikslui;
 - d) 10 % – bet kuriems 3 straipsnio 2 dalyje nurodytiems tikslams.
-

II PRIEDAS

RODIKLIAI

Programos įgyvendinimas stebimas remiantis rodikliais, kuriais siekiama nustatyti, koku mastu buvo įgyvendinti jos bendrieji ir konkretūs tikslai, tuo pat metu mažinant administracinę naštą ir sąnaudas. Todėl, laikantis su privatumu ir duomenų apsauga susijusių teisių, bus renkami duomenys, susiję su šiais rodikliais:

- 1) teisėjų ir teisminių institucijų darbuotojų, dalyvavusių mokymo veikloje (įskaitant darbuotojų mainus, pažintinius vizitus, praktinius seminarus ir seminarus), finansuojamoje pagal Programą, įskaitant ETMT dotaciją veiklai, skaičius;
- 2) pilietinės visuomenės organizacijų, gavusių paramą pagal Programą, skaičius;
- 3) kiek kartų pasikeista informacija per Europos nuosprendžių registrų informacinę sistemą (ECRIS);
- 4) atitikties atvejų e. teisingumo portale skaičius / puslapių, kuriuose patenkinamas informacijos apie tarpvalstybines civilines ir baudžiamąsias bylas poreikis, skaičius;

- 5) dalyvavusių asmenų skaičius pagal konkretų tikslą, pasiektą pasitelkiant:
- a) tarpusavio mokymosi veiklą ir keitimąsi gera patirtimi;
 - b) veiklą, susijusią su informuotumo didinimu ir informavimu bei informacijos sklaida.

Visi individualūs duomenys, jei tik įmanoma, suskirstomi pagal lytį. Tarpiniuose ir galutiniuose Programos vertinimuose skiriama dėmesio kiekvienam konkrečiam tikslui, įtraukiamas lyčių lygybės aspektas ir įvertinamas poveikis lyčių lygybei.
